

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 8.7.2009
KOM(2009) 286 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Tredje årsrapport (2008) om den støtte, som Fællesskabet yder i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

1. INDLEDNING

Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund (i det følgende kaldet "støtteforordningen") blev vedtaget den 27. februar 2006¹. I medfør af denne forordning blev der afsat en bevilling på 259 mio. EUR på Fællesskabets 2006-budget.

Denne rapport, der er den tredje i rækken, vedrører tidsrummet fra den 1. januar til den 31. december 2008.

I 2008 indledte lederne af de to cypriotiske samfund FN-sponsorerede konsultationer om en helhedsløsning på Cypern-problemet. Ved årets udgang var der afholdt 13 forhandlingsrunder.

2. PLANLÆGNING AF BISTANDEN

På 2008-budgettet blev der afsat ikke andre midler, der krævede planlægning af programmer.

3. GENNEMFØRELSE AF BISTANDSORDNINGERNE

Ansvar for forvaltningen af støtten ligger hos Kommissionen. Forvaltningsmetoden er en følge af støtteprogrammets og støttemodtagernes ad hoc-karakter. Nok gennemføres programmet i en EU-medlemsstat, men regeringen for Republikken Cypern udøver ikke nogen reel kontrol i det pågældende område, og gældende EU-ret er suspenderet.

Til administration af programmet blev der i 2006 oprettet en programgruppe; den består af embedsmænd og kontraktansatte fra Kommissionen og hører under taskforcen for det tyrkisk-cypriotiske samfund i Generaldirektoratet for Udvidelse. Programgruppen fik tildelt mere personale i løbet af rapportperioden. I december 2008 talte den 38 medlemmer, hvoraf 3 var embedsmænd i Kommissionen, 23 kontraktansatte og 12 lokalt ansatte, som en privat kontrahent (Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit - GTZ) havde stillet til rådighed med henblik på administrativ og logistisk støtte.

Programgruppen, som er langtidsudstationeret på Cypern, fortsatte med at benytte faciliteterne i det programstøttekontor, som var blevet etableret i den nordlige del af Nicosia september 2006. Kontoret danner rammen om de møder og seminarer, der afholdes med tyrkisk-cypriotiske interessegrupper. Denne ordning åbner samtidig mulighed for at føre direkte tilsyn med kontrahenterne. Som følge af personaleudvidelsen flyttede kontoret til nye lokaler i juni 2008. Kontorets logistikbehov varetages af en privat kontrahent (GTZ) på grundlag af en kontrakt, der

---

¹ EUT L 65 af 7.3.2006, s. 5.

udløber i juni 2012. Også hos Kommissionens repræsentation på Cypern afholdes der møder og seminarer.

Reglen om, at kontraktansatte højst kan være ansat i programgruppen i tre år, betød, at tre medlemmer forlod gruppen i 2008 og måtte erstattes af nye.

4. PROGRAMGENNEMFØRELSEN I RAPPORTPERIODEN

4.1. Generelt overblik

Kommissionen administrerer programmet under omstændigheder, der er uden fortilfælde i politisk, retlig og diplomatisk henseende. Ad hoc-ordninger er nødvendige for Kommissionens administration af programmet, hvis kravet om en forsvarlig økonomisk forvaltning skal overholdes.

EF-finansierede bistandsprogrammer fungerer generelt på den måde, at der indgås en finansieringsaftale med modtagerlandets regering, hvori man både fastlægger retsgrundlaget for udbetalingen af bistanden og tager stilling til spørgsmål såsom beskatning og arbejds- og opholdstilladelser. For dette program findes der ikke nogen sådan aftale. Kommissionen er derfor nødt til at basere sig på sin opfattelse af de lokalt gældende regler og vilkår. Disse regler og vilkår, der kan ikke håndhæves retligt, kan ændre sig, medens kontrakten løber. Den omstændighed, at der ikke findes nogen finansieringsaftale, betyder, at Kommissionen, når den indgår i en aftale med kontrahenterne, påtager sig et potentielt ansvar, som den ellers ikke ville acceptere. Det er ikke umuligt, at kontrahenterne tager sig deres ydelser højere betalt for at dække sig ind mod usikkerhedsmomenter af denne art.

De politiske forhold gør, at det kan være vanskeligt at få håndhævet afgørelser om inddrivelse af beløb fra tyrkisk-cypriotiske virksomheder (hvis kontraktens bestemmelser er blevet overtrådt). Kommissionen søger derfor at imødegå denne risiko ved hjælp af forskellige foranstaltninger såsom intensivt tilsyn, bistand, reviderede udbetalingsbestemmelser.

Kommissionen løber an på det tyrkisk-cypriotiske samfunds støtte til arbejdet på at sikre et bæredygtigt og vellykket program. Der deltager tyrkisk-cypriotiske eksperter i udarbejdelsen af de tekniske specifikationer og udbudsvilkårene. Der deltager også tyrkisk-cypriotiske eksperter i de paneler, der tager stilling til buddene. Efter at der er givet tilslag, spiller de tyrkisk-cypriotiske modtagere en central rolle i forvaltningsudvalget. Der må stadig gøres en indsats for at sikre bæredygtigheden på længere sigt.

For hvert projekt udpeges der tyrkisk-cypriotiske modparter. Tyrkisk-cyprioterne er efterhånden bedre bekendt med EF's procedurer såsom udbuds- og udvælgelsesprocedurer. Hvad angår tilskudsordninger er absorptionskapaciteten vokset i løbet af 2008.

I løbet af rapportperioden er man stødt på nogle af de risici, der blev trukket frem i anden årsrapport (2007), bl.a. spørgsmålet om, hvordan den overordnede politiske situation influerer på forvaltningen af støtten.

I februar og marts 2008 anlagde regeringen for republikken Cypern otte sager mod Kommissionen ved Førsteinstansretten og indgav otte anmodninger om foreløbige forholdsregler; regeringen anførte, at ordlyden af de udbud, der var offentliggjort i forbindelse med forvaltningen af programmet, kunne indebære en implicit anerkendelse af en anden regering end regeringen for republikken Cypern og anmodede om annullering af samtlige udbud, der byggede på disse udbudsoffentliggørelser.

Anmodningerne om foreløbige forholdsregler blev afvist af formanden for Førsteinstansretten ved afgørelse af 8. og 11. maj 2008. Kommissionen besluttede at ændre udbuddenes standardordlyd for at undgå yderligere indsigelser. Regeringen for republikken Cypern trak i maj 2008 sine anmodninger vedrørende hovedsøgsmålene tilbage. Disse retssager var årsagen til, at indgåelsen af kontrakter vedrørende otte projekter blev forsinket i to til tre måneder.

Der optrådte yderligere forsinkelser i forbindelse med afslutningen af de interne procedurer og de forhandlinger, der var nødvendige for undertegnelsen af en aftale til 9 mio. EUR med KfW om tilvejebringelse af SMV-finansiering på basis af indirekte centraliseret forvaltning.

For så vidt angår ejendomsspørgsmålet konstaterer Kommissionen med tilfredshed, at Regeringen for republikken Cypern i løbet af andet halvår af 2008 har fremskyndet fremsendelsen af informationen.

4.2. Arbejdets afvikling, fordelt på målsætninger

Det overordnede formål med støtteprogrammet er at fremme Cyperns genforening ved at tilskynde til økonomisk udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund; programmet fokuserer navnlig på øens økonomiske integration, forbedring af kontakten mellem øens to samfundsgrupper og kontakten til EU, og forberedelse af indførelsen af gældende EU-lovgivning

Den økonomiske støtte, der ydes som led i programmet, er koncentreret om fem hovedmålsætninger. Af den samlede bevilling på 259 mio. EUR blev 240,15 mio. EUR afsat til den del af programmet, der vedrører driften. I rapportperioden optrådte der følgende vigtige aktiviteter og problemer:

4.2.1. Målsætning 1: Udvikling og omstrukturering af infrastrukturer

I rapportperioden var arbejdet koncentreret om udarbejdelse af skitseprojekterings- og udbudsdokumenter til de arbejdsopgaver og de leveringskomponenter, der skulle finansieres som led i denne målsætning. Hvad angår **vandressource- og spildevandssektoren** levede projekteringskonsulenten ikke op til forventningerne. Programgruppen måtte gøre en kraftig indsats for at få bragt kontraktgennemførelsen på rette spor igen.

På vandressource-/spildevandsområdet blev der i december 2008 lanceret tre anlægsudbud (heri indgår nylancering af udbuddet for udskiftning af asbestør i den

nordlige del af Nicosia)². Efter skitseprojekteringsfasen steg udgifterne til gennemførelsen af vandressource-/spildevandsprojekterne med mere end 20 mio. EUR, bl.a. som følge af omlægningen i forbindelse med afsaltningsanlægget ved Kümky/Sirianokhori. Tanken var oprindeligt at indvinde og afsalte brakvand fra Morphou-grundvandsmagasinet. I stedet valgte man at gå over til afsaltning af havvand for at undgå en yderligere nedbrydning af Morphou-grundvandsmagasinet. Denne omlægning medfører en kraftig omkostningsstigning, hvilket kan få følger for finansieringen af andre planlagte projekter.

Hvad angår **naturbeskyttelse** blev der udarbejdet et udkast til en uddannelsesstrategi og en oplysningskampagne, og der blev fremsat indledende forslag med henblik på forvaltningen af de seks potentielle "Natura 2000"-områder. Der blev afholdt to offentlige oplysningsarrangementer - ét for den brede offentlighed og ét i et af de seks potentielle "Natura 2000"-områder³. Tyrkisk-cyprioterne tog yderligere skridt til beskyttelse af nævnte områder, således at de særlige beskyttelsesforanstaltninger nu omfatter fire områder.

Man fortsatte med at tilrettelægge undersøgelser og skitseprojekteringer med henblik på oprydning i de tidligere **minedrifts- og malmbehandlingsområder** i Lefke-/Lefka-regionen. Arbejdet tog sigte på at finde løsninger til afhjælpning af generne i forbindelse med de tidligere minedriftsområder, dvs. mindske virkningerne på miljøet og folkesundheden. Der blev gennemført tilbundsående undersøgelser af disse regioner i 2008.

Hvad **fast affald** angår, undertegnede Kommissionen en kontrakt om iværksættelse af undersøgelser og udarbejdelse af detaljerede projekterings- og udbudsdokumenter med henblik på bygning/modernisering af affaldsanlæg på grundlag af en godkendt plan for behandling af fast affald. Arbejdet blev koncentreret om en detaljeret undersøgelse og lokalisering af egnede steder samt valg af, hvilken teknologi der skal anvendes på de planlagte anlæg. Også hvad angår fast affald viste det sig, at 2006-omkostningsoverslagene var for lavt ansat. Det vil ikke være muligt at bringe alle eksisterende deponier i orden under dette program.

I **energisektoren** blev der lanceret tre udbud; de vedrørte elmålere, målerkalibrering og -afprøvning, og programmet for måling af reaktiv energi. Det oprindelige udbud indbragte ingen bud. Et nyt udbud gav et mere vellykket resultat ved årets slutning. De besparelser, som er resultatet af konkurrencebaserede udbud, åbner mulighed for indkøb af flere målere i 2009. Der blev indgået kontrakt om faglig bistand med en gruppe, der skal bistå Kommissionen ved kontrollen af projektafviklingen og hjælpe det tyrkisk-cypriotiske elværk i forbindelse med forvaltningen af sektoren og indførelsen af flere forskellige takstsystemer. Der blev udarbejdet et udbud for anskaffelse af et SCADA-system til tidstro overvågning og kontrol af elnettet; specifikationerne sikrer, at der er overensstemmelse med det SCADA-system, der nu er i brug inden for regeringskontrollerede områder. Med hensyn til vedvarende energi blev der arrangeret et udbud med sigte på bygning af et solkraftpilotanlæg med en produktionskapacitet på 1 MW.

---

² Denne første anlægskontrakt blev undertegnet i februar 2009.

³ Der blev afholdt yderligere møder vedrørende de øvrige fem områder i første halvår af 2009.

Ved udgangen af rapportperioden havde man endnu ikke færdigbehandlet det vigtigste **telekommunikationsprojektudbud**, der tager sigte på opgradering og udskiftning af det nuværende net med en moderne internetbaseret basisinfrastruktur. Man indgik kontrakt om faglig bistand for at hjælpe den tyrkisk-cypriotiske støttemodtager med at styre sektoren i overensstemmelse med EU's standarder og international god praksis og med at gennemføre et omfattende uddannelsesprogram i forbindelse med systemets opgradering.

Revisionen af **vejsikkerhedsudvalgets** organisation blev afsluttet i juli 2008. Det vigtigste resultat var, at man fik opstillet en række løsningsmuligheder for omstruktureringen af udvalget, hvis kapacitet må forbedres, hvis det skal kunne tage udfordringerne op i forbindelse med indførelsen af EU's standarder for vejsikkerhed. Der blev lanceret flere udbud med henblik på forbedring af ulykkesinformationssystemet, forbedring af bilinspektion og køreprøver, forbedring af trafikstyringen og forbedring af det primære vejnet.

4.2.2. *Målsætning 2: Fremme af social og økonomisk udvikling*

I juni 2006 blev der oprettet en **støttegruppe for udvikling af landdistrikter** (Rural Development Support Team - RDST); dette skete med fire måneders forsinkelse, fordi en tilbudsgiver, som var blevet afvist, havde anlagt sag mod Kommissionen. Denne gruppes hovedopgave var at udarbejde en landdistriktsudviklingsplan, dvs. fastlægge indsatsområder for en tilskudsordning (5 mio. EUR) til forbedring af landbrugsproduktionen. Der blev ydermere lanceret en tilskudsordning med et budget på 5 mio. EUR til forbedring af landsbybefolkningens levevilkår. Gennem RDST blev der ydet stor støtte til potentielle tilskudsansøgere. Der blev oprettet en særlig programforvaltningsgruppe, der skal bistå Kommissionen ved vurderingen af tilskudsansøgninger og tilskudsmodtagerne i forbindelse med projektgennemførelsen. Inden for vegetabilsk og animalsk produktion er der indgået kontrakter om faglig bistand til udvikling af serviceydelser med sigte på udvidelse af landbrugsaktiviteterne og forbedring af dyrlægevæsenets kapacitet.

I 2008 blev der iværksat to forslagsindkaldelser vedrørende **skoler**. Første indkaldelse resulterede i tilskud til 13 skoler. Kommissionsmedlem Ján Figel aflagde besøg på en af disse skoler i december 2008. Som led i projektet aflagde tre skoler besøg på skoler i Ungarn, Finland og Tyskland. Der blev ydet faglig bistand til den igangværende reform af den primære og sekundære uddannelse. Samarbejdet med Den Europæiske Erhvervsuddannelsesfond fortsatte og resulterede i lancering af en uddannelsesudviklingsplatform i september 2008.

Der blev lanceret to forslagsindkaldelser til fremme af **livslang uddannelse, social integration og aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger**; der blev ydet 11 tilskud. Man er i gang med at modernisere by- og lokalinfrastrukturer i samforvaltning med UNDP. Restaureringen af Bedestan-bygningen i Nicosias gamle bydel blev videreført. Man afsluttede projekter til komplettering af lokalinfrastrukturerne i landsbyerne Kalevaç/Kalyvakia og Hisarköy/Kampyli. Der blev gjort store fremskridt i tilrettelæggelsen af genopbygningsarbejder i Desdemona-området i Famagustas gamle bydel.

Arbejdet inden for programmet for *mikrolån og små virksomhedslån* var koncentreret om forhandlingerne med *Kreditanstalt für Wiederaufbau* (KfW) om en aftale til 9 mio. EUR, efter at en revision af bankens kapacitet til at varetage aktiviteter på grundlag af en procedure for indirekte centraliseret forvaltning havde givet et positivt resultat. Arbejdet vedrørende en bæredygtig økonomisk udvikling satte fokus på tilrettelæggelse, lancering og evaluering af en tilskudsordning med et budget på 800 000 EUR med det formål at give små og mellemstore virksomheder i den tyrkisk-cypriotiske del af landet bedre konkurrenceevne. Hovedformålet med ordningen var at hjælpe små og mellemstore virksomheder til at forberede sig på indførelsen af gældende EU-ret i tilfælde af øens genforening.

Projektet for *støtte til den private sektor* samforvaltes med UNDP. Man lancerede en tilskudsordning med et budget på 600 000 EUR med det formål at hjælpe små tyrkisk-cypriotiske virksomheder til at etablere en elektronisk handelsplatform; 29 virksomheder blev udvalgt til bistand via denne ordning.

4.2.3. *Målsætning 3: Fremme af forsoning, tillidsskabende foranstaltninger samt støtte til civilsamfundet*

- (1) *Arbejdet på at fremme forsoning, tillidsskabende foranstaltninger og støtte til civilsamfundet* var i første række koncentreret om en styrkelse af civilsamfundsorganisationerne. Den første tilskudsordning (cypriotisk civilsamfund i aktion I) med et budget på 2 mio. EUR blev evalueret, og 15 projekter blev udvalgt. Anden tilskudsordning (cypriotisk civilsamfund i aktion II) blev lanceret med et budget på 2,5 mio. EUR; de indkomne forslag var stadig under evaluering i december 2008. Ansøgerne fik vejledning og støtte (faglig bistand) hos civilsamfundsstøttegruppen. Gruppen kørte en kampagne med det formål at skabe opmærksomhed omkring civilsamfundsorganisationernes rolle og betydningen af en aktiv befolkningsdeltagelse. Denne kampagne blev lanceret under Vladimir Spidlas tilstedeværelse. EU har som led i projektet stillet 1,5 mio. EUR til rådighed for udvalget vedrørende forsvundne personer.
- (2) *Minerydning*: Det forventes, at der i alt vil blive ryddet miner i 20 af de 26 udpegede områder som led i en 4 mio. EUR kontrakt. Et beløb på yderligere 5 mio. EUR vil være nødvendigt for minerydning i hele stødpudezonen inden udgangen af 2010.
- (3) *Historieundervisningsprojektet*: Europarådet udsatte kontrastsigneringen af en kontrakt til 1 mio. EUR vedrørende historieundervisning på baggrund af de bekymringer, som Republikken Cyperns myndigheder havde givet udtryk for. Projektet blev siden aflyst, da det var blevet overhalet af udviklingen inden for sektoren.
- (4) *Akademiet for politiske studier*: dette projekt, der varetages af Europarådet, har til formål at give unge cyprioter bedre fælles forståelse af de centrale punkter i forbindelse med øens fremtid inden for et integreret Europa. En udvalgt gruppe af unge ledere fra begge dele af øen deltog i to seminarer.

4.2.4. *Målsætning 4: Det tyrkisk-cypriotiske samfunds tilnærmelse til EU*

Stipendieprogrammet fortsatte i undervisningsåret 2008-2009. Der blev tildelt 122 stipendier, hvilket er 30 mere end året forinden. Tyrkisk-cypriotiske studerende læser i Det Forenede Kongerige, Nederlandene, Frankrig, Finland, Belgien, Tyskland, Italien, Spanien, Estland og Ungarn. Tredje forslagsindkaldelse blev lanceret i september med sigte på undervisningsåret 2009-2010; de første oplysningsarrangementer, der blev afholdt i efteråret, viste, at der var stigende interesse hos de tyrkisk-cypriotiske studerende.

Den første forslagsindkaldelse, der var led i tilskudsordningen for *fremme af udveksling af unge og andre mellemfolkelige kontakter*, havde et budget på 1,5 mio. EUR. Sigtet er at give tyrkisk-cyprioterne bedre kendskab til europæiske værdier, erfaringer og multikulturelle traditioner. Der blev kun udvalgt syv projektforslag. Det høje afvisningsniveau viser, hvor vanskeligt det er for individuelle initiativtagere at opstille projekter, der er afpasset efter denne aktions generelle målsætninger.

Udpegelsen af en kontrahent til at varetage det planlagte informationscenter i den nordlige del af Nicosia blev forsinket, fordi det var så vanskeligt at finde passende eksperter til projektet.

4.2.5. *Målsætning 5: Arbejdet på at forberede det tyrkisk-cypriotiske samfund på fællesskabsrettens indførelse og implementering*

Dette mål realiseres i hovedsagen på basis af Kommissionens instrument for teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX). TAIEX afholdt i 2008 220 arrangementer i form af workshops og seminarer; heri deltog 466 eksperter fra EU-staterne. Bistanden tog i første række sigte på at få udarbejdet et program for den planlagte anvendelse af gældende EU-ret (PFAA). Hovedformålet er at skabe et grundlag for indkredsning og prioritering af de dele af gældende EU-ret, hvor der specifikt er behov for bistand forud for genforeningen. Tolv sektorer af den gældende EU-ret blev udpeget i programmet.

På grund af bekymringen omkring risikoen for **hvidvask af penge og finansiering af terror** på Nordcypern ydede den OECD-baserede finansielle aktionsgruppe (Financial Action Task Force - FATF) bistand til en informationskampagne om internationale standarder og implementeringen af sådanne. Dette resulterede i, at FATF i oktober 2008 udstedte en offentlig erklæring om, at risikoen for hvidvask af penge var kraftigt reduceret. Kommissionen har indvilliget i at fortsætte med at handle på FATF's vegne og at føre tilsyn med, hvordan situationen udvikler sig.

På **miljøområdet** blev der ydet bistand til arbejdet med at kortlægge og udpege seks særligt beskyttede miljøfølsomme områder; arbejdet med at opstille en strategi for vandressourcer; og arbejdet med at opstille en fortegnelse over samtlige brønde og kilder.

For så vidt angår **landbrugspolitikken** blev der løbende arbejdet på et reformstrategipapir; det omfatter en gennemgribende analyse af landbrugssektorens vigtigste områder (mejeriprodukter, korn, kartofler og citrusfrugter) og konkrete forslag til ændring af politikken.

De vigtigste aktiviteter i projektet for kapacitetsforbedring i **miljøsektoren** var koncentreret om udvikling af systemer til overvågning af luftens kvalitet og kvalitetssikringssystemer. Efter en undersøgelse af, hvilket udstyr der var nødvendigt, udarbejdede man tekniske specifikationer og iværksatte udbudsproceduren.

Der blev også sat ind med støtte omkring behovet for bedre **statistiske oplysninger**.

Der blev ansat **plantesundhedseksperter** til overvågning af handelen med kartofler på tværs af den grønne linje; 2008-handelen, der nåede op på en værdi af mere end 2 mio. EUR, var tre gange større end i 2007. Ekspertter bidrog også til den begyndende handel med fisk og citrusfrugter.

4.2.6. *Ikke-tildelt faglig bistand og programreservefaciliteten*

Der blev ikke gjort brug af denne facilitet i rapportperioden.

4.2.7. *Økonomisk bistand til dækning af administrationsudgifter, jf. artikel 4, stk. 3, i støtteforordningen*

Der var afsat et samlet beløb på 18,85 mio. EUR (dvs. 7,2 % af den samlede bevilling) til Kommissionens administration af programmet. Dette beløb dækker udgifterne til det personale, der deltager i arbejdet, og udgifterne til programstøttekontoret.

4.3. **Finansiell gennemførelse (kontraktindgåelse og udbetalinger)**

4.3.1. *Kontraktindgåelse*

I rapportperioden blev der indgået kontrakter for i alt 37 mio. EUR. Af dette beløb gik omkring 31 mio. EUR til kontrakter under den operationelle del af programmet og omkring 5 mio. EUR til støtteaktiviteter som omhandlet i artikel 4, stk. 3, af støtteforordningen.

Ved udgangen af 2008 var der i alt indgået kontrakter for næsten 70 mio. EUR, svarende til 27 %. Heraf gik ca. 63 mio. EUR til kontrakter under programmets operationelle del.

4.3.2. *Udbetalinger*

I rapportperioden udbetalte Kommissionen ca. 13 mio. EUR.

Ved udgangen af 2008 havde Kommissionen udbetalt et beløb på i alt ca. 26 mio. EUR (10 %) under programmet.

4.4. **Overvågning**

Inden for rammerne af gennemførelseskontrolordningen (IRM) blev der afholdt tre møder i rapportperioden. IRM tjener som forum for detaljerede drøftelser med støttemodtagerne om gennemførelsen af programmet.

4.5. Revision og kontrol

Generaldirektoratet for udvidelse (afdelingen for intern revision, kapacitetsgruppen) foretog en intern revision i 2008. Anbefalingerne herfra går hovedsageligt på behovet for at sikre en forsvarlig økonomisk forvaltning under de særlige retlige forhold, der er gældende i den nordlige del af Cypern.

4.6. Information, offentlig omtale og profilering

I rapportperioden blev der offentliggjort 33 pressemeddelelser om programrelaterede anliggender. Der blev i alt afholdt 23 offentlige arrangementer. Programgruppen og EF's repræsentation udnyttede mange lejligheder - bl.a. EU-kommissærernes besøg i den nordlige del af Cypern - til at give programmet et højere profil. Der kørtes oplysningskampagner gennem massemedierne, for det meste om tilskudsordninger såsom stipendieprogrammet. Samarbejdet med EF's repræsentation på Cypern om udbredelsen af pressemeddelelser, medieinterviews og andre aktioner bidrog også til at give programmet en højere profil. Den tyrkisk-cypriotiske del af befolkningen har fået et væsentligt bedre kendskab til programmet i løbet af rapportperioden.

4.7. Konsultationer med Republikken Cypers regering

Der afholdtes møder med repræsentanter for Republikken Cypers regering, bl.a. i forbindelse med de besøg, som højtstående embedsmænd fra Kommissionen aflagde på øen. I rapportperioden var der otte sådanne besøg. Man afholdt også møder på arbejdsniveau med repræsentanter for de berørte ministerier, bl.a. inden for miljø, energi og telekommunikation, med sigte på at tilgodese diverse aspekter af planlægningen vedrørende hele øen, jf. betragtning 8 i støtteforordningen.

For så vidt angår kontrollen af ejendomsretten var der i 2008 en kraftig stigning i projektforberejdesarbejdet. Med dette formål for øje anmodede Kommissionen Republikken Cypers regering om hjælp til at fastslå navnene på private ejere. Fremskaffelsen af de private ejeres navne er imidlertid kun et første skridt. Kommissionen må derefter anmode om og indhente ejernes samtykke, inden bygge- og anlægskontrakter undertegnes

5. KONKLUSIONER

Arbejdet var i rapportperioden koncentreret om:

- (1) gennemførelsen af programmet: dvs. udarbejdelse og revision af udbudsmateriale, forslagsindkaldelser med henblik på tilskudsordninger; udbud og kontrakter vedrørende anlægsarbejder og serviceydelse, samt kontrol med gennemførelsen af undertegnede kontrakter
- (2) en yderligere udvidelse af programgruppen: for at fremme kontraktindgåelsen og programgennemførelsen ansatte man yderligere ti medarbejdere.

Visse forhold, som blev påpeget i tidligere rapporter, er stadig et problem. I gennemførelsen af støtteprogrammet gælder dette:

- (1) samarbejdet mellem det tyrkisk-cypriotiske og det græsk-cypriotiske samfund: dette er forudsætningen for et vellykket udfald af programmet. Et bedre samarbejde i 2008 bidrog til at fremme programgennemførelsen
- (2) modtagergruppens ringe absorptionskapacitet: det tyrkisk-cypriotiske samfund er lille og råder ikke over de fornødne strukturer til at kunne udnytte så store ressourcer på så kort tid. Der kunne dog konstateres store forbedringer i løbet af 2008
- (3) sagsanlæg (nu trukket tilbage): retssager var anledning til, at visse projekter blev forsinket i to-tre måneder
- (4) forsinkelser i forbindelse med ejendomsretten: den tid, der er nødvendig for at identificere ejernes navn, og nødvendigheden af at indhente deres samtykke, skal indpasses i en stram gennemførelsesplan. Dette bliver et endnu større problem, efterhånden som 2009-fristen for kontraktindgåelse nærmer sig
- (5) knappe midler: efter udarbejdelsen af den tekniske dokumentation og tilpasningen af projekterne er midlerne ved at slippe op, og det kan ikke udelukkes, at et eller flere af de planlagte projekter ikke kan finansieres ved hjælp af de nu disponible midler.